

JAARVERSLAG VAN DE VERENIGING MAARN-MAARSBERGEN NATUURLIJK OVER 1989

Inleiding

Het jaar 1989 heeft laten zien dat onze vereniging een wezenlijke bijdrage kan leveren aan het behoud dan wel het herstel van de natuurlijke omgeving van Maarn en Maarsbergen, hetgeen één van de doelstellingen is.

Daarnaast blijkt uit een gestaag doorgroeien van het aantal leden en de belangstelling voor onze lezingen en excursies dat de interesse in natuur en milieu in onze dorpen toeneemt. Het kost ons echter veel tijd, energie en doorzettingsvermogen om onze taak als bestuur van de vereniging naar behoren te vervullen; om met de woorden/van Prins Claus te spreken: "Wij voelen ons net Davids, die met gezond verstand moeten vechten tegen kortzichtige Goliaths".

In het kalender jaar 1989 vergaderde het bestuur 7 maal en daarnaast vond nog veel informeel overleg plaats.

De jaarvergadering werd op donderdag 16 maart 1989 om 20.00 uur gehouden in de ontmoetingsruimte van de N.H.-Kapel. De bestuurssamenstelling was ongewijzigd gebleven, en was als volgt:

C. Breedveld-Jol,	voorzitter en secretariaat
J. G. Bijleveld,	vice-voorzitter
A. T. T. Lootsma,	notuliste
D. J. B. Bruinsma,	secretaris
J. B. Gulikers,	penningmeester
M. P. A. Kossen-Smith	lid
C. van Lambalgen	lid
M. Lerk	lid
A. Donker	lid

Het aantal leden, d.w.z. het aantal huishoudens, dat bij onze vereniging is ingeschreven bedroeg per 31 december 1989: 260.

Lezingen en excursies

De volgende lezingen hebben in 1989 plaatsgevonden:

17 febr.	dhr. G. de Graaf, dia-lezing over "Natuurgeheimen"
10 mrt.	dhr. P. Prins, dia-lezing "Wilde planten in tuinen"
2 apr.	dhr. J. Briedé, dia-lezing "Dorp en natuur van de Gemeente Maarn"
29 sept.	dhr. Kars Veling, dia-lezing "Vlinders"
13 okt.	dhr. Lagerweij, dia-lezing "350 jaar boerderijen in de Gelderse Vallei"
19 nov.	dhr. Zomer Bruyn, dia-lezing "De steenuil".

De volgende excursies waren georganiseerd:

20 febr.	o.l.v. C. van Lambalgen, "Wintergasten rond Amerongen"
4 mei	o.l.v. B. Laporte, "Dauwtrappen" op het landgoed Maarsbergen
12 mei	o.l.v. C. van Lambalgen en B. Laporte, "Nachtgalen beluisteren" in het Kromme Rijn-gebied
31 mei	o.l.v. Marja Kossen, "Botanische tuinen", bezoek aan de Uithof te Utrecht
21 okt.	o.l.v. C. van Lambalgen, wandeling op landgoed Geerestein
28 okt.	werkdag in De Kolk.

De Kolk

Ook dit jaar hebben wij in het najaar in het natuurgebiedje "De Kolk" gewerkt met assistentie van vrijwilligers, die werkzaam zijn bij het Stichts Landschapsbeheer, en van I.V.N. kampstafleden.

De Maarnse scouts sjorden weer een vlot, zodat zij weer het water op konden om, met behulp van sloothaken, waterpest uit de middelste kolk te halen. Door de droge zomer was de waterstand in de de grote kolk zo laag, dat gevaar voor verdroging ontstond. Het dikke pak afgestorven krabbescheer was niet met handkracht te verwijderen. Daarom hebben wij het gemeentebestuur, eigenaar van "De Kolk", verzocht naast de jaarlijkse bijdrage in de kosten van onderhoud, een éénmalige machinale schoonmaak-actie te financieren. Wij waren erg verheugd dat ons verzoek ingewilligd werd en wel zodanig, dat wij iedere 4 jaar, indien nodig, apparatuur kunnen inhuren om het water op peil te houden.

In het najaar van 1990 zal de dikke sliblaag uit de grote kolk verwijderd worden. De bagger wordt afgevoerd naar het bedrijfsterrein in Maarsbergen, waarna (na inklinken) deze grond gebruikt zal worden als compost voor de gemeentelijke plantsoenen.

Golfbaan Anderstein

Het beplantingsplan voor de uitbreiding van het golfterrein is beoordeeld door ons bestuurslid Cees van Lambalgen en, op ons verzoek, ook door Herman v. d. Bijtel van de Vogelwacht Driebergen en Bram Breedveld, landschapsarchitect bij de provincie Zuid-Holland, allen zeer goed bekend met het landschap rond Maarn. Wij hebben tevens schriftelijk verzocht om begeleiding van het beheer van het golfterrein door een bioloog, die bekend is met het vak Ecologie. De natuurwaarde van dit gebied zou daardoor vergroot kunnen worden.

De heer D. Kloeg is nu verzocht (door de landschapsarchitect van het golfterrein) een offerte te maken voor een driejarig onderzoek naar de ontwikkeling van flora en fauna op dit terrein.

Boerderijtje "Aarendal"

Alvorens over te gaan tot het oprichten van een stichting die ten doel heeft het boerderijtje "Aarendal" aan de Hertenlaan/Kapelweg te behouden hebben de initiatiefnemers (Bestuursleden van Maarn Wijzer en van Maarn-Maarsbergen Natuurlijk) een handtekeningen-actie onder de inwoners van de gemeente Maarn georganiseerd om na te gaan of dit initiatief door voldoende inwoners van onze gemeente gesteund zou worden. Ondanks het feit dat deze peiling grotendeels in de periode van de zomervakantie viel, hebben meer dan 1500 inwohers hun handtekening gezet. Een renteloze lening van de Vereniging Maarn-Maarsbergen Natuurlijk heeft deze actie gefinancierd.

Met deze grote steun vanuit de bevolking durfden wij het aan over te gaan tot oprichting van de "Stichting Aarendal" op 10 december 1989. In deze Stichting hebben leden van voornoemde verenigingen zitting. Op 11 december bood de Stichting de handtekeningen aan aan Burgemeester en Wethouders van de gemeente. Mevr. De Stigter zegde bij die gelegenheid toe een serieus onderzoek in te zullen stellen naar de "haalbaarheid" van het doen blijven bestaan van boerderijtje en weide. Het doel van de Stichting is het instandhouden en doen exploiteren van het boerderijtje als multifunctioneel centrum voor sociaal culturele en natuur-/milieueducatieve doeleinden. Wij hopen o.a. de geologisch interessante stenenverzameling, die bij het vroegere station Maarn heeft gelegen, een plaatsje te kunnen geven op het weitje.

Zandafgraving

Reeds in 1988 hebben wij in een brief aan de N. V. Nederlandse Spoorwegen en het Gemeentebestuur van Maarn onze bezwaren naar voren gebracht ten aanzien van intensief recreatief gebruik van de Zanderij, zoals de kampioenschappen Veldrijden, in verband met de aldaar aanwezige kwetsbare bijzondere vegetatie. Ook voor de vele dieren in winterslaap, zoals insecten en amfibieën, kan verstoring zeer kwalijke gevolgen hebben. In 1989 hebben wij onze pogingen om de veldrit verplaatst te krijgen voortgezet door brieven, telefoontjes en een interview van de correspondent van De Kaap - mevr. Grimbergen - met de specialisten: de heer G. Gongrijp (geoloog), de heer A. Koster (botanicus die de zandafgravingen plantent geïnventariseerd heeft als beheersdeskundige van de N.S.) en mevr. S. Stumpel-

Rienks (botanica; tevens namens haar echtgenoot T. Stumpel, amfibiedeskundige). Zij benadrukten allen de vele unieke aspecten van dit gebied. Dat de veldrit desondanks toch doorging in januari 1990 bewijst eens te meer dat vele mensen nog steeds uitgaan van de gedachte dat de mens niet gehinderd mag worden door de belangen van de natuur.

Inmiddels hebben wij echter wel vernomen dat, mede door onze brieven, N.S. een algemeen gebruiks-/beheersplan zal opstellen voor al haar biologisch interessante terreinen. (De bermen van de spoorwegen stonden overigens al onder controle van de Universiteit van Wageningen, vakgroep Vegetatie-beheer in de persoon van de heer A. Koster).

Vorgenomen bebouwing van het bosgebied tussen Droststeeg en Ted Visserweg.

Op 30 november 1989 hebben wij ons bezwaarschrift tegen het ontwerpbestemmingsplan "Droststeeg" aan Burgemeester en Wethouders van Maarn verstuurd. Wij hebben hierin o.a. het volgende naar voren gebracht:

- Het plan beoogt niet enige inbreiding en afronding van de bebouwde kom te geven, maar impliceert, anders dan het Streekverband bedoelt, een forse uitbreiding; dit in het licht van het (o.i. veel te grote) aantal huizen (180 ?) dat men voornemens is te doen bouwen.
- De geprojecteerde bebouwing laat vrijwel niets heel van het landschap, waarin primair de houtwallen aan de zijde van het buitengebied Noord en Oost een landschappelijke en bufferende waarde hebben. Daarom dienen deze houtwallen, en niet de bosrand aan de Ted Visserweg gespaard te worden.
- Mocht te zijner tijd het gedeelte, dat thans nog via de Hinderwet beschermd wordt, toch bebouwd gaan worden, dan zal het gebied niet alleen naar het Noorden, maar ook naar het Oosten open liggen en is de visuele afscherming van Maarn ter plaatse geheel doorbroken.

Het voert te ver het volledige bezwaarschrift, dat ook ingaat op het verschil tussen de vraag naar woningen en de werkelijke behoefte daaraan, te citeren. Geïnteresseerden kunnen desgewenst een copie bij ons opvragen.

Op 21 december was er een bijeenkomst van raadsleden en degenen die een bezwaarschrift hadden ingediend tegen het plan Droststeeg. De heer Bijleveld en Mevr. Kossen waren namens onze vereniging aanwezig om vragen van raadsleden te beantwoorden. Hierbij bracht de heer Bijleveld nogmaals nadrukkelijk de ecologische waarde van de houtwallen naar voren. In het (in mei 1989 verschenen) Natuurbeleidsplan van de Rijksoverheid worden houtwallen en overhoekjes onontbeerlijk genoemd voor het behoud van flora en fauna.

De Rijksoverheid wil in het door wegen en huizenbouw versnipperde Nederland komen tot een zogenaamde "Ecologische infrastructuur" van o.a. houtwallen en overhoekjes om zo het uitsterven van planten en dieren te voorkomen.

Tweede Struktuurschema Verkeer en Vervoer

(voorgenomen verbreding van bestaande. spoor- en snelwegtracé's in de Gemeente Maarn)

Het bleek van het grootste belang te zijn om reeds in een vroeg stadium kenbaar te maken welke overlast een eventuele verbreding van spoor- en snelweg voor ons als inwoners van Maarn met zich mee zou brengen.

Als vereniging hebben wij een bezwaarschrift ingezonden tegen de verbreding van de snelweg. Alleen onder stringente voorwaarden zullen wij verbreding van de spoorbaan accepteren. (Ook dit bezwaarschrift is op aanvraag bij het bestuur verkrijgbaar).

Een afschrift van zowel ons bezwaarschrift als van dat van de vereniging "Bewonersbelangen Maarn-Maarsbergen" hebben wij aan al onze leden toegezonden, met het verzoek ook persoonlijk nog een bezwaarschrift naar "Den Haag" te sturen. Ons standpunt (geen verbreding van de snelweg) hebben wij als volgt onderbouwd: verbreding zal toename van het gemotoriseerde wegverkeer ten gevolge hebben en daarmee de uitstoot van gassen (met name NOx). Deze uitstoot heeft in ons land nu reeds elk aanvaardbaar niveau verre overschreden. Het terugdringen van het auto-gebruik op de kortst mogelijke termijn is dringend gewenst.

Hiermee liggen wij op één lijn met het Milieu-beleidsplan "kiezen of verliezen!", dat het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer heeft gepresenteerd na het verschijnen van de 2e Struktuurnota Verkeer en Vervoer.

Ook stelden wij dat er onder geen beding sprake kan zijn van een alternatief tracé. Daarmee past ons standpunt binnen zowel het Milieubeleidsplan als het veel minder bekende maar hierboven i.v.m. het Plan Droststeeg reeds, genoemde Natuurbeleidsplan, waarin gesteld wordt dat verdere versnippering van het landschap voorkomen dient te worden, gezien de uiterst zorgelijke toestand van de natuur in Nederland.

Slot

Het voert te ver om al onze contacten met plaatselijke. provinciale en landelijke verenigingen en organisaties te vermelden.

De belangen van natuur en milieu worden nog steeds niet in voldoende mate onderkend binnen de gemeente Maarn, terwijl wij hier toch in een van de mooiste streken van Nederland wonen. Na het afwegen van vaak tegenstrijdige belangen blijkt nog al te vaak een resultaat uit de bus te komen, dat aan natuur en milieu meer schade toebrengt dan naar onze mening nodig is. Wij moeten dan ook vaak zeer duidelijk stelling nemen, wil het belang van natuur en milieu nog enigszins tot zijn recht kunnen komen.